

BUREAU CLARA WICHMANN

JAARVERSLAG 2019

VOORWOORD	3
ORGANISATIE	4
1. TERUGBLIK 2019	6
2. LOPENDE STRATEGISCHE RECHTSZAKEN	9
3. PROJECTEN, CAMPAGNES EN SAMENWERKINGEN	14
4. VOORUITBLIK 2020	18

VOORWOORD

2019 was een belangrijk jaar voor ons. We hebben enorme stappen gezet in het uitbreiden en verstevigen van onze organisatie. Zo kunnen wij op structurele wijze de rechtspositie van vrouwen in Nederland verbeteren.

Onze commissie rechtszaken is uitgebreid naar 15 (onbezoldigde) strategische juridische adviseurs. Zij maken het mogelijk dat wij nog meer strategische rechtszaken kunnen initiëren en ondersteunen. Inmiddels zijn we op een mooie locatie gevestigd: we zijn te vinden in de Law Hub bij Roeterseiland in Amsterdam. Hier delen we ons kantoor met andere NGO's die zich, ieder op eigen wijze, inzetten voor mensenrechten.

We zijn er echter nog niet. Juist in deze tijd is de druk op reproductieve rechten steeds groter. Maar er zijn ook veel groepen vrouwen, bijvoorbeeld vrouwen van kleur, die achterblijven als het gaat om kansen op de arbeidsmarkt en economische zelfstandigheid. Bovendien zijn de cijfers over geweld tegen vrouwen schrikbarend. We moeten daarom nog veel werk verrichten om op al deze gebieden strategische rechtszaken te ontwikkelen. Een goede basis van onze organisatie is daarvoor van groot belang, en daar is geld voor nodig. Het zijn juist de gewone dingen zoals communicatie, boekhouding en een goed mailsysteem die het grotere werk mogelijk maken. Voor die dingen hebben we nog steeds structureel te weinig geld.

Dankzij de trouwe steun van jullie, onze vaste donateurs, kunnen wij onze procedures voeren. Door de steun van onder andere Mama Cash en Stichting Democratie en Media kunnen wij een aantal baanbrekende feministische juridische projecten opzetten. Maar nog steeds zal 2020 in het teken staan van het zoeken naar verdere en structurele financiering. Mocht u ideeën hebben of willen helpen, dan hopen we dat u contact met ons opneemt.

Onze focus, voor de komende jaren, ligt op vijf thema's:

- Machtsposities
- Reproductieve rechten
- Werk en Zorg
- Stereotypering en Beeldvorming
- Veiligheid

In dit jaarverslag kunt u verder lezen over onze activiteiten, strategische rechtszaken en projecten van 2019, en onze vooruitblik op 2020.

Anniek de Ruijter
Directeur Bureau Clara Wichmann

ORGANISATIE

Bureau Clara Wichmann is een stichting en heeft daarom geen winstoogmerk. De bestuursleden ontvangen geen beloning.

Bureau

Het bureau geeft leiding aan projecten, initieert activiteiten en rechtszaken en is verantwoordelijk voor de communicatie en coördinatie van Bureau Clara Wichmann.

dr. mr. Anniek de Ruijter

Directeur

Agnes Cremers, MA

Managing Director

Santi van den Toorn, MSc

Projectcoördinator ASWH

Femke Zeven, BSc

Bureaucoördinator en Projectcoördinator

mr. Sarah Jeddaoui

Juridisch medewerker

Algemeen bestuur

Het bestuur van de stichting Bureau Clara Wichmann wordt gevormd door:

dr. mr. Lyn Tjon Soei Len

Voorzitter

mr. Anita de Casparis

Penningmeester

mr. Regien de Graaff

Bestuurslid

(per 1 november 2019 afgetreden)

Beoordelingscommissie Rechtszaken

De Beoordelingscommissie Rechtszaken wordt gevormd door strategische juridische adviseurs. De commissie beoordeelt of een strategische rechtszaak of een proefproces binnen de statuten en doelstellingen van het Bureau Clara Wichmann past. De commissie adviseert de directeur van het Bureau en het bestuur over de wenselijkheid van het voeren van een procedure en de toedeling van middelen vanuit het rechtszakenfonds voor het starten van een rechtszaak.

De strategische juridische adviseurs per 31 december 2019

mr. Elena Deliran

mr. Stéphanie Heinerman

mr. Margreet Hemmes

mr. Jelle Klaas

mr. Nawal Mustafa

mr. Linde Bryk

mr. Heidi Lichtevelde

mr. Janneke van der Kroon

dr. mr. Benedicta Deogratias

dr. mr. Marlies Vegter

mr. Safiya Roblè-van Deursen

mr. Lisa van der Maden

dr. mr. Natasa Nedeski

dr. Doutje Lettinga

mr. Regien de Graaff

Studerende moeders en
zwangere studenten lopen
groot risico op vertraging
en/of uitval tijdens de studie.

In het MBO valt 50% van de studerende moeders en zwangere studenten voortijdig uit tijdens de studie. In het HBO en WO is dit 75%.

1

TERUGBLIK 2019

JANUARI 2019

Eindelijk werden de zwangerschapsuitkeringen uitbetaald aan de ondernemsters die tussen 2005 en 2008 kinderen hebben gekregen. Maar liefst veertien jaar lang voerden wij een juridische strijd om dit te bewerkstelligen. Zo haalden deze vrouwen eindelijk hun recht.

FEBRUARI 2019

Bureau Clara Wichmann, Women on Waves en een grote groep huisartsen voelden zich door de recente uitspraak van het Gerechtshof Den Haag gesteund in hun standpunt dat huisartsen en apothekers de overtijdpijl mogen voorschrijven.

APRIL 2019

Bureau Clara Wichmann en het Humanistisch Verbond reageerden op de brief van Staatssecretaris Blokhuis en lieten weten dat zij het niet eens zijn met de subsidie voor Siriz voor keuze hulpverlening bij ongewenste zwangerschap. Siriz is verbonden aan organisaties die zich voornamelijk richten op het ongeboren leven.

MEI 2019

Prof. Kimberlé Crenshaw was op uitnodiging van Bureau Clara Wichmann in Nederland. In een uitverkochte Rode Hoed sprak zij over intersectionality met moderator Aldith Hunkar. Hierna ging zij in gesprek met prof. Gloria Wekker, Nawal Mustafa, Domenica Ghidei, en Nani Jansen Reventlow. We blikken terug op een prachtige, intersectionele avond.

JULI 2019

Bureau Clara Wichmann diende een petitie in bij de Tweede Kamer om anticonceptie terug te krijgen in het basispakket. De petitie is inmiddels meer dan 55.000 keer ondertekend en ondersteunde het wetsvoorstel van Lilianne Ploumen.

AUGUSTUS 2019

Op 19 september 2019 organiseerde Bureau Clara Wichmann samen met Pakhuis de Zwijger, een debatavond over huishoudelijk werk. Deze avond presenteerden we ons onderzoek over de Regeling Dienstverlening aan Huis. Huishoudelijk werk wordt door de wet nog steeds niet erkend als volwaardig werk. Hierdoor hebben huishoudelijk werkers weinig sociale zekerheid en een slechte arbeidsrechtelijke positie. Er wordt nu een onderzoek gedaan om te kijken of we hier ook over kunnen procederen.

SEPTEMBER 2019

Bureau Clara Wichmann ondersteunt een rechtszaak van een vrouw die werd gedwongen haar kind af te staan. Eind jaren zestig werd ze door stichting Paula en de Raad van Kinderbescherming als ongehuwde moeder onder druk gezet om haar kind af te staan, terwijl zij zelf het kind wenste te houden. De zaak staat niet op zichzelf: deze ‘afstandsmoeder’ heeft helaas duizenden lotgenoten. We zijn momenteel specifiek op zoek naar financiële steun voor deze zaak.

NOVEMBER 2019

Bureau Clara Wichmann en DeGoedeZaak vinden dat anticonceptie voor iedereen gratis moet zijn. Daarom starten de organisaties een rechtszaak tegen de Staat en roepen we iedereen op om mede-eiser te worden via www.eenzaakvoorieedereen.nl. We hebben ten tijden van dit schrijven ruim 3000 mede-eisers.

NOVEMBER 2019

Bureau Clara Wichmann en Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) stonden tijdens een hoorzitting tegenover het ministerie van Volksgezondheid rondom het Nu Niet Zwanger programma. We vinden dat de overheid dit beleid niet zorgvuldig genoeg heeft ingericht, en dat er meer juridische waarborgen moeten worden ingebouwd voor deze vrouwen ter bescherming van hun zelfbeschikking.

DECEMBER 2020

Bureau Clara Wichmann en het Amsterdam Centre for European Law and Governance organiseerden een SPUI 25 publiekslezing “Policing the Womb” door de gerenommeerde hoogleraar biotechnologie en recht Michele Goodwin van Irvine Law School.

In samenwerking met Amsterdam Centre for European Law & Governance, organiseerde Bureau Clara Wichmann een SPUI 25 publiekslezing “Policing the Womb”. De gerenommeerde hoogleraar biotechnologie en recht van Irvine Law School, Michele Goodwin, was daar de keynote speaker.

A woman wearing a beige hijab and glasses is speaking at a wooden podium. She is gesturing with her right hand. A microphone is positioned in front of her. The background is a dark stage with a blue screen above. A semi-transparent blue box contains the quote.

“The reason there are not more professors that are women and of color, is because we are burnt out before we can get there”

Nawal Mustafa

‘On intersectionality’ in De Rode Hoed

2

LOPENDE STRATEGISCHE RECHTSZAKEN

16.08 BEHOUD EIGEN ACHTERNAAM

Bureau Clara Wichmann vindt dat vrouwen ten aller tijden hun achternaam moeten kunnen behouden. Het Bureau ondersteunt een zaak van een vrouw die na haar echtscheiding haar Turkse meisjesnaam probeert terug te krijgen.

Bij haar huwelijk in Turkije heeft de vrouw afstand moeten doen van haar Turkse meisjesnaam. Na haar echtscheiding in Nederland wenste zij haar eigen naam terug te krijgen. Dit kan alleen via verzoek van een achternaamswijziging, waarvoor meer dan 800 euro leges wordt gerekend.

Veel bipatride vrouwen, die op basis van buitenlands recht door een huwelijk hun geboortenaam zijn verloren, komen na de echtscheiding voor hoge kosten te staan om hun naam weer terug te krijgen. Deze hoge financiële drempel is in strijd met artikel 8 van het EVRM en artikel 16 - eerste lid g - van het VN-Vrouwenverdrag.

Stand van zaken

Het Beroep is in 2018 ongegrond geacht, de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State vindt de hoogte van de leges voor de naamswijziging niet in strijd met artikel 8, 13 en 14 EVRM, noch met het VN-Vrouwenverdrag of het EU-recht. Bureau Clara Wichmann gaat met advocate, Heidi Lichtevelt, en de cliënte, een klacht indienen bij het CEDAW-comité vanwege de schending van het VN-Vrouwenverdrag.

18.04 BODEMPROCEDURE BRAVIS

Bureau Clara Wichmann en de Geboortebeweging starten samen met Geboortebeweging en verloskundige Pauline Doedens een bodemprocedure tegen het Bravis Ziekenhuis in Rozendaal. In deze zaak staat het zelfbeschikkingsrecht van een zwangere in het ziekenhuis centraal.

Een zwangere vrouw wenste met haar eigen verloskundige in het Bravis ziekenhuis te bevallen. Het ziekenhuis weigerde de betreffende verloskundige de toegang, omdat het ziekenhuis deel uitmaakt van een integraal geboortezorgnetwerk (Qocon), waar de verloskundige niet bij is aangesloten. Het kort geding om toch in het ziekenhuis te mogen bevallen is afgewezen.

Stand van zaken

Er ligt op dit moment een dagvaarding klaar die wordt besproken.

16.02 OVERTIJDPIJL

Bureau Clara Wichmann vindt dat alle vrouwen toegang moeten hebben tot de overtidpil. Samen met Women on Waves is het Bureau daarom een rechtszaak begonnen om de onrechtmatige strafbaarstelling van de overtidpil, Mifepriston, terug te draaien.

De Staat heeft in een schrijven naar apothekers en huisartsen gesteld dat de overtidpil een vorm van abortus is. De pil staat op de lijst van essentiële geneesmiddelen van de Wereldgezondheidsorganisatie. De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft met hun brief veel angst bij huisartsen en apothekers gecreëerd, waardoor zij nu bang zijn dat ze strafbaar zijn als ze deze pil voorschrijven. Hierdoor wordt de pil nu minder verstrekt.

Stand van zaken:

Het gerechtshof in Den Haag kwam op 12 februari 2019 tot de conclusie dat de reikwijdte van de strafwet niet duidelijk is, onder meer doordat het begrip 'zwangerschap' niet is gedefinieerd. Op basis van het legaliteitsbeginsel, wat inhoudt dat iets niet strafbaar kan zijn als er een duidelijke strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht ontbreekt, concluderen we dat huisartsen en apothekers de overtidpil kunnen voorschrijven. Op dit moment loopt er een pilot waarin het thuisgebruik van overtijdpillen wordt getest.

17.08 NU NIET ZWANGER

Bureau Clara Wichmann (en NJCM) hebben bezwaar gemaakt tegen het subsidiebesluit op grond waarvan het ministerie VWS het Nu niet zwanger programma uitrolt. Bij het Nu niet zwanger programma gaan hulpverleners in diverse gemeentes indringende gesprekken aan met 'kwetsbare' vrouwen over hun kinderwens.

In de eerste plaats gaat het de organisaties om het grondrecht dat iedereen een vrijwillige keuze mag maken voor het wel of niet hebben van kinderen.

In de tweede plaats lopen deelnemers aan het programma het gevaar dat zij met bepaalde stereotypen worden benaderd. In de derde plaats hebben Bureau Clara Wichmann en NJCM zorgen over de bescherming van de privacy van deelnemers.

Hiernaast zien we in de huidige beleidsstukken weinig tot geen aandacht voor mensen- en vrouwenrechten, terwijl de Staat deze rechten duidelijk in overweging moet nemen bij het opstellen van beleid.

Stand van zaken:

Op 25 november 2019 vond de hoorzitting plaats. We wachten op meer informatie en zullen op basis daarvan bepalen of we het bezwaar doorzetten.

19.01 GRATIS ANTICONCEPTIE

Bureau Clara Wichmann en DeGoedeZaak vinden dat anticonceptie voor iedereen gratis moet zijn. In 2011 werd een belangrijke feministische strijd tegen nietgedaan. Anticonceptie werd uit het basispakket gehaald met het argument dat het niet 'medisch noodzakelijk' is. Nu zijn het vooral vrouwen die opdraaien voor de kosten: van alle mensen die anticonceptie gebruiken is 4% man en 96% vrouw.

Daarom starten de organisaties een rechtszaak tegen de Staat en roepen zij iedereen op om mede-eiser te worden via eenzaakvooriedereen.nl. Inmiddels hebben zich 3000 mede-eisers aangemeld.

Stand van zaken:

Naar verwachting wordt in januari 2020 de dagvaarding uitgestuurd.

19.06 AFSTANDSMOEDERS

Bureau Clara Wichmann ondersteunt een rechtszaak van een vrouw die werd gedwongen haar kind af te staan. In 1967 werd ze zwanger en in een klooster geplaatst van de Paula stichting. Dit is een tehuis voor ongehuwde moeders. Deze stichting en de Raad van Kinderbescherming zetten haar onder druk gezet om haar kind af te staan, terwijl zij zelf het kind wenste te houden. Zo werd haar pasgeboren zoon tegen haar wil bij haar weggehaald.

Bureau Clara Wichmann ondersteunt deze rechtszaak waarbij de Staat aansprakelijk wordt gesteld. Cliënte wil niet alleen erkenning voor het leed dat haar is aangedaan, maar wil ook weten wat er precies is gebeurd in die periode waarin meer dan 10.000 vrouwen hun kind afstonden.

Stand van zaken

In november 2019 is er door advocaat Lisa-Marie Komp, van kantoor Prakken d'Oliveira, een brief verstuurd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid, om eventuele verjaring te stuiten. Hiernaast is de Staat er in deze brief van op de hoogte gesteld dat we de Staat aansprakelijk stellen voor het leed en de schade die deze vrouwen is aangedaan. Verdere juridische stappen, en de omvang van deze procedure worden momenteel onderzocht en uitgewerkt.

18.06 DE MEISJES VAN DE GOEDE HERDER

In de instellingen van de Zusters van de Goede Herder werkten tussen 1860 en 1973 vrouwen die werden aangeduid door de Goede Herder als "gevallen" vrouwen. Dit waren vrouwen die ongehuwd zwanger waren geraakt, veroordeeld waren enzovoort. Deze vrouwen werden tewerkgesteld door De Goede Herder, onder het gezag van de nonnen van de congregatie. De vrouwen werkten van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat in naaiateliers en wasserijen, met alleen tijd voor gebed tussendoor. De vrouwen genoten geen onderwijs, werden geïsoleerd van de maatschappij, hadden geen vrije tijd en werden niet betaald voor hun werkzaamheden. De jaren bij De Goede Herder hebben veel schade en leed berokkend bij de slachtoffers. In het belang van rechtvaardigheid en genoegdoening wil Bureau Clara Wichmann samen met vrouwen die daarvoor kiezen een rechtszaak voeren in het algemeen belang en in het belang van de vrouwen die zijn uitgebuit en getraumatiseerd door De Goede Herder.

Stand van zaken

De verhalen van de vrouwen zijn verzameld, in samenwerking met Annemie Knibbe en Atria. Voor deze zaak werkt Bureau Clara Wichmann samen met advocate Liesbeth Zegveld van het advocatenkantoor Prakken d'Oliveira,. Momenteel wordt de procedure voorbereid, welke gericht zal zijn op erkenning en schadevergoeding.

Bureau Clara Wichmann vindt dat alle vrouwen toegang moeten hebben tot de overtidpil.

Samen met Women on Waves is het Bureau daarom een rechtszaak begonnen om de onrechtmatige strafbaarstelling van de overtidpil.

3

PROJECTEN, CAMPAGNES EN SAMENWERKINGEN

ALLIANTIE 'SAMEN WERKT HET!'

Sinds 1 januari 2018 maakt Bureau Clara Wichmann deel uit van de Alliantie Samen Werkt Het! Deze alliantie bestaat uit vijf organisaties: WOMEN Inc., Movisie, Wo=Men, NVR en ons Bureau. Voor een periode van vijf jaar is er een strategisch partnerschap aangegaan met het Ministerie van OCW. De doelstelling van de Alliantie Samen Werkt Het! is om een betere balans te bewerkstelligen tussen werk en zorgtaken, met name voor vrouwen die in een financieel lastig parket zitten.

Voor dit doel organiseert Bureau Clara Wichmann, expertmeetings en verricht het bureau juridisch onderzoek. Daarnaast wordt gewerkt aan digitale toegang tot juridische informatie om vrouwen te helpen keuzes te maken en ondersteuning te vinden.

Een aantal activiteiten uit 2019 die toebehoren aan de Alliantie Samen Werkt Het!":

Juridisch onderzoek

- Bureau Clara Wichmann deed onderzoek naar de juridische knelpunten en belemmeringen rondom het combineren van arbeid en zorg. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan over hoe hier, zowel op individueel als op institutioneel niveau, verandering in kan worden gebracht. Het juridisch onderzoek van Bureau Clara Wichmann is uitgevoerd door Marlies Vegter en Frank Peters. Op 14 februari 2019 presenteerde Bureau Clara Wichmann het juridisch onderzoek in de Law Hub.

- Bureau Clara Wichmann deed onderzoek naar de rechtspositie van huishoudelijk werkers. 95% van de huishoudelijk werkers in Nederland is vrouw. Zij worden anders behandeld dan andere werknemers: huishoudelijk werk wordt door de wet niet erkend als volwaardig werk en hierdoor hebben huishoudelijk werkers weinig sociale zekerheid en een slechte arbeidsrechtelijke positie. Dit onderzoek 'Persoonlijke en huishoudelijk dienstverlening : volwaardig werk' werd uitgevoerd door Niels Jansen.

Presentaties en expertmeeting

Op 19 september organiseerde Bureau Clara Wichmann samen met Pakhuis de Zwijger, het event: Wie maakt jouw huis schoon? Over de Eerlijke werkverdeling in huis en de (arbeids)positie van huishoudelijk werkers. Tijdens deze avond werden ook de bevinding uit ons onderzoek gepresenteerd. Het probleem en de mogelijke oplossing werden in kaart gebracht met o.a. huishoudster Natalia Robledo Contreras, onderzoeker Niels Jansen, advocaat Mac Vijn, feminist Devika Partiman en jurist, Annië de Ruijter van Bureau Clara Wichmann.

Digitaal spreekuur: Clara

Bureau Clara Wichmann ontwikkel momenteel een digitaal spreekuur voor vrouwen. De applicatie krijgt de naam 'Clara'. Deze wordt in 2020 opgeleverd en biedt laagdrempelige juridische ondersteuning aan vrouwen in een financieel kwetsbare positie. Momenteel wordt een samenwerking met de Gemeente Amsterdam onderzocht.

VERENIGING VROUW EN RECHT

De Vereniging voor Vrouw en Recht 'Clara Wichmann' is een platform van juristen met interesse voor vrouw en recht in Nederland. De Vereniging stelt zich ten doel: het verbeteren van de rechtspositie van vrouwen en het bieden van een netwerk aan juristen en aanverwanten met interesse voor vrouw en recht. Er is inhoudelijke samenwerking tussen het bestuur van de Vereniging Vrouw en Recht en het bestuur van Bureau Clara Wichmann. Beide organisaties zijn voortgekomen uit het voormalige Clara Wichmann Instituut.

Samen met de VVR organiseerden wij in 2019 twee expertmeetings. In april 2019 organiseerden we een expertmeeting om de juridische aspecten rondom het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen te verkennen. In november organiseerden we een expertmeeting over de nieuwe wettelijke regelingen die voortvloeien uit de WAB en bespraken mogelijkheden tot naleving/toezicht van deze wet.

Public Interest Litigation Project (PILP) van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)

Het PILP van het NJCM voert strategische procedures voor mensenrechten in Nederland. Deze procedures hebben betrekking tot verschillende thema's, waaronder privacy, het recht op demonstratie en staatloosheid, maar ook op vrouwenrechten. Op die dossiers werkt het PILP in de regel altijd samen met Bureau Clara Wichmann. www.pilpnjcm.nl

Dit jaar hebben Bureau Clara Wichmann en PILP gezamenlijk, bezwaar gemaakt tegen het subsidiebesluit op grond waarvan het ministerie VWS het Nu niet zwanger programma uitrolt.

Coalitie Studerende Moeders

Bureau Clara Wichmann maakt deel uit van de coalitie 'Studerende moeders', om de voorzieningen voor deze groep te verbeteren. Studerende moeders en zwangere studenten lopen groot risico op vertraging en/of uitval tijdens de studie, wat vaak gepaard gaat met een studieschuld. In het MBO valt 50% van de studerende moeders en zwangere studenten voortijdig uit tijdens de studie. In het HBO en WO is dit 75%.

Uit onderzoek, verricht door Anja Eleveld e.a., blijkt dat onderwijsinstellingen te weinig specifieke regelingen hebben voor studerende moeders en zwangere studenten, zoals zwangerschapsverlof of flexibele roostering en tentamendata. De landelijke wettelijke regelingen die er wel zijn, zijn lang niet door alle instellingen geïmplementeerd. Studerende moeders en zwangere studenten zijn dan steeds afhankelijk van de welwillendheid van een studiebegeleider of docent. Het is voor hen vaak onzeker of, en op welke regeling, zij zich kunnen beroepen. De onderwijsinstellingen vinden de zwangerschap vaak de 'eigen keus' van de studenten en daarmee ook hun eigen verantwoordelijkheid.

Volgens Bureau Clara Wichmann is er sprake van discriminatie op grond van geslacht, omdat alleen vrouwen hierdoor benadeeld kunnen worden. Daarom wordt onderzocht welke juridische mogelijkheden er zijn om deze problemen aan te pakken.

Huishoudelijk werk wordt
door de wet nog steeds niet
erkend als volwaardig werk.

Hierdoor hebben huishoudelijk werkers weinig
sociale zekerheid en een slechte arbeidsrechtelijke positie.

4 VOORUITBLIK 2020

Naast de lopende strategische rechtszaken, projecten en samenwerkingen staat voor 2020 onder andere op de agenda:

TRANSGENDER PERSONEN

In 2019 is er een samenwerking opgezet met het Transgender Netwerk Nederland (TNN). Hier wordt gekeken naar mogelijkheden voor strategische rechtszaken. Een voorbeeld is de wetgeving van voor 2014 die stelde dat transgender personen zich verplicht moesten laten steriliseren om een ander geslacht op hun paspoort te krijgen. Andere problematiek, waar we de juridische mogelijkheden voor verkennen, is de discriminerende benadering van cisgender wensouders ten opzichte van transgender wensouders door ziekenhuizen en het verkrijgen van een X in een paspoort.

‘HATESPEECH’

Het grootschalige gebruik van sociale media op het internet gaat steeds vaker gepaard met discriminatoire, grove en haatdragende reacties. Onderzoek

wijst uit dat deze vorm van “online hate speech” voornamelijk vrouwen en andere minderheidsgroepen treft: Uit het monitoring rapport van de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), uit 2019, blijken grote zorgen over de vlagen van grootschalige online hate speech in Nederland. Zij stellen dat hate speech niet alleen slachtoffers beïnvloedt, maar hele gemeenschappen. Daarmee levert het een bijdrage aan een groeiende maatschappelijke kloof en uitsluiting. Slachtoffers van hate speech doen vaak geen melding omdat ze denken dat het geen gevolg zal hebben en ze geen vertrouwen hebben in de

autoriteiten. Minderheden schatten de mogelijkheden nog steeds niet hoog in om iets te doen aan hate speech door middel van aangifte. Wanneer vrouwelijke journalisten of politici zich mengen in het maatschappelijke debat, is de kans veel groter dat zij niet op de inhoud van hun bijdragen worden beoordeeld, maar worden afgerekend op hun geslacht, afkomst, geaardheid of ander onderdeel van de identiteit.

De doelstelling van dit project is om, door middel van een juridische procedure, meer duidelijkheid te krijgen over wat de grondrechten van mensen zijn, en in dat verband, de rechten en plichten van de overheid en online platforms, in de aanpak van online hate speech,.

Dit project wordt ondersteund door de stichting Media en Democratie.

HUISHOUDELIJK WERK

Uit het onderzoek van Bureau Clara Wichmann uit 2019 'Persoonlijke en huishoudelijk dienstverlening : volwaardig werk' voor de Alliantie Samen Werkt Het, blijkt dat ten aanzien van mensen die werken voor patiënten die uit een PGB zorg aan huis inkopen, de toepassing juridisch niet verdedigbaar is. Deze regeling was nooit voor deze groep bedoeld omdat het hier gaat om mensen die een uitbestede overheidstaak op zich nemen. Als de toepassing van de Regeling Dienstverlening aan huis zou worden afgeschaft zou de rechtspositie van ongeveer 60.000 pgb-werknemers sterk verbeteren. Hiernaast zal deze aanpassing niet leiden tot een kostenstijging van de pgb-houder, omdat de hoogte van het PGB is gerelateerd aan de prijs van zorg in natura.

Bureau Clara Wichmann onderzoekt momenteel de juridische mogelijkheden voor een strategische procedure.

ONDERZOEK ARBEIDSRECHTELIJKE POSITIE VROUWEN IN DE ZORG

Om de overheid en werkgevers te stimuleren en faciliteren om de rechtspositie van financieel kwetsbare vrouwen op de arbeidsmarkt te versterken moet er inzicht zijn op de juridische randvoorwaarden die hiervoor nodig zijn. In 2020 doet Bureau Clara Wichmann voor de Alliantie Samen Werkt Het, onderzoek naar de arbeidsrechtelijke positie van vrouwen in de zorg (deeltijd/vaste aanstelling) en zal zich richten op het gebruik van 0 uren contracten en andere vormen van flexibele arbeid.

DIGITAAL JURIDISCH SPREEKUUR

In 2020 lanceren we de website 'vraaghetClara', een digitaal juridisch platform waar vrouwen hun antwoorden op hun rechtsvragen kunnen stellen. Dit project is samenwerking van de Alliantie Samen Werkt Het! In 2020 wordt ook een samenwerking gezocht met de gemeente Amsterdam en andere bestaande juridische spreekuren om een zo groot mogelijk bereik en toegankelijkheid te bewerkstelligen.

| Gratis Anticonceptie | een zaak voor iedereen.

Moeders wil is wet, met de pil naar bed', pleitten de Dolle Mina's voor anticonceptie in het basispakket – met succes. Maar in 2011 werd de strijd teniet gedaan door het uit het basispakket te halen.

Bureau Clara Wichmann en DeGoedeZaak vinden dat anticonceptie voor iedereen gratis moet zijn.

BUREAU CLARA WICHMANN

JAARVERSLAG 2019